

(המשך מעמוד 14)

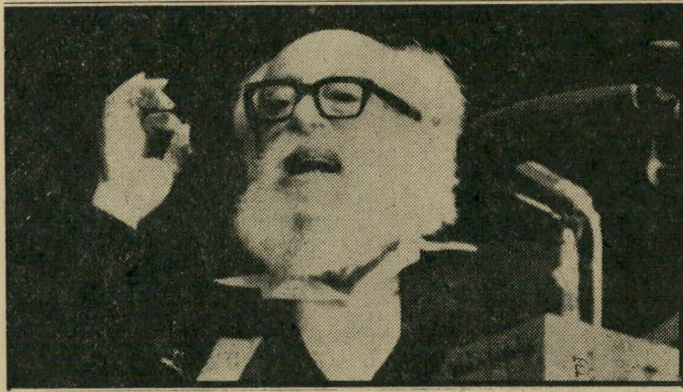
גלים בארץ, שהצליח, שנכשל, והעומד עכשיו להתחדש.

באונברסיטה שעל הריהוקרמל אוסר הי תקנון רשימות מיפלגתיות. לכן יש גם לרשימות מיפלגתיות מובהקות שם בלתי מיפלגתי. אולם רשימת "יש" היתה באמת קואליציה בלתי-מיפלגתית.

היא היתה קשת רחבה של דיעות ומינות: החל בשמאל של מיפלגת-העבודה ומפ"ם, דרך שוחרי-שלום למיניהם, וכלה בחוגים ממקורבי מצפן. היא כללה את הערבים הרבים באונברסיטה, ואת העולים החדשים מדרום-אפריקה, שהביאו לה מר מולדתם סיגנון מארכיסטי-רומנטי, אילרי צ'ה גבארה.

סכין בחמאה. כוח מלוכד ופעיל זה פעל באווירה הרדומה של ציבור-הסטודנטים האדיש כמו סכין בחמאה. למחרת הבחירות, בו השתתף כרגיל רק מיעוט קטן מבין הסטודנטים, נסתבר כי "יש" השיג רוב מוחלט ותפס את השליטון באגודה. בלטה בו דמותו של סטודנט לא-כליך-צעיר, גדעון ספירו, שהפך את

האם יפרוש בנו של יצחק טבנקין

מן הקיבוץ שייסד אביו האגדתי? סער ה ס ב י ב יוספלה

חודשים הוחלט להדיח את טבנקין מניהול המפעל. בתגובה הודיעה כל הנהלת המפעל על התפטרות קולקטיבית — הקיבוץ נותר עם מפעל בלי ניהול. חבר הקיבוץ אפרים ברנד, שסיים את

פעמים להדיחו אולם הוא הצליח ללכד סביבו את הצמרת הניהולית של המפעל, ושיככת מנהלים זו עמדה לימינו — עובד דה שהרתיעה את חברי הקיבוץ מצעדים נחפזים. מצדדיו של יוספלה טוענים כי הקיבוץ

ה אבא בנה את הקיבוץ. האם יורוק עכשיו הקיבוץ את הבן החוצה? אם להתחשב באווירה השוררת בין ה חברים — הכל ייתכן. המהלך כיום בי קיבוץ עין-חרוד (מאוחד), נדמה לו כי חזרו ימי הפילוג המפורסם בין אנשי מפא"י ואנשי אחדות-העבודה, שהסעיר את הארץ לפני עשרים שנה: כאז, גם עתה חולפים חברי הקיבוץ זה ליד זה כשמבטי משטמה בעיניהם, אינם אומרים שלום אחד לשני. משפחות שלמות מסר-בות לקבל את מרות סידור העבודה, מאירי מות לעזוב את המשק. רוח רעה מהלכת אימים על פני המקום. הרוח היא רוחו של יוספלה טבנקין — בנו של מייסד הקיבוץ המאוחד יצחק טבנקין. קיבוץ עין-חרוד — ערש הקיבוץ המאוחד — הביע איראמון בבנו של מייסד הקיבוץ. אחרי שבע שנים בהן ניהל את המפעל המתכת של הקיבוץ, סולק עתה יוספלה מתפקידו — הקיבוץ התפלג ל-שניים.

התפתחות — והפסדים

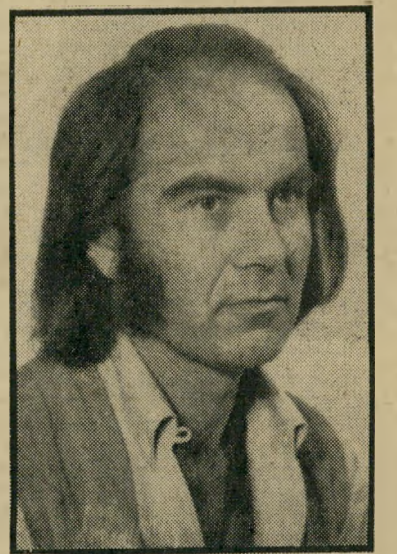
ב חדרו של יוספלה, הציעה אשתו יעל כוס מיץ לכתב העולם הזה. יעל, אשה נאה ביותר העובדת עד היום כרפתנית, סירבה לדבר מילה על הפרשה. לעור מת זאת, היתה מוכנה לספר כי בשבוע שעבר השיאה את בתה, והשבוע תשיא את בנה. לבת קיבוץ מרחביה — שאביה הוא מוסמך לרבנות שהצטרף לקיבוץ. מה שלא נחשב לחסוי — היה הרקע לכל הפרשה: מקור המריבה הוא במיפ" עין-חרוד. המיפעל הוקם לפני כעשרים שנה, התמחה בייצור כלים ודודרים מ מתכות אל-ברזליות וגירוסטה — ונשא הפסדים כל השנים. יוספלה — מראשי הפלמ"ח, מספק חטיבת הראל המהוללת בימי מלחמת תש"ח — חזר לאחר מלחמת העצמאות לקיבוץ. עבד במוסד, ונשלח על-ידי הקיבוץ לסיים את לימודיו בטכניון.

כשגמר את הטכניון לפני שבע שנים, קיבל לידיו את ניהול המיפעל.

תחת ניהולו התפתח המיפעל במידה ניכרת הושקעו בו כספים רבים. אולם התוצאות העסקיות עדיין הראו הפסדים כל העת, כמו מקודם — להוציא את שנת השיא של מיפעל המתכת בארץ — 1969. לוא היה המפעל מראה רווחים, ייתכן שהכל היה עובר בשלום. אולם כך, הועלו נגד יוספלה טענות רבות — שעיקרן הוסר דמוקרטיה בניהול. בשיחות קיבוץ ובישיבות מות מוכררות לא-אין-ספור טענו נגדו כי הוא מנהל את המפעל כאילו זה מפעל פרטי, אינו נשמע להחלטות המזכירות.

פחדים להצליח

מ תנודתו של יוספלה טוענים כי בי שבע שנות ניהולו, ניסו כבר כמה

עסקי-סטודנטים ספירו וגם צ'ה גבארה

עיתון-הסטודנטים פוסט-מורטס לנשק בי מאבק על דיעותיו. הניצחון הדהים את כל שונאי-השמאל במדינה. הם טיכסו עצה איך לפסוק את הקערה על פיה, ומצאו דרך פשרה. בשיא ניצחונם הסגינו אנשי "יש" נאי ביות מופלאה. "אם אנחנו, בשליטון, צריכים לתת לאופוזיציה את ועדת-הביקורת", הם קבעו, ומסרו עמדה זו בידי אנשי המערך וגח"ל. אלה לא גמלו להם על המעשה האבירי. יום אחד החליטה ועדת הביקורת. על סמך סעיף נשכח בתקנון, כי כמה מאנשי "יש" מפוטרים. מפני שלא באו לכל הישיבות.

השליטון עבר מ"יש" לגוש המערך-גח"ל. מעין מהדורה מקומית של קואליציה עופרי-באדר, "לא עומד", בחודש הבא מתכונן "יש" הפעמכה הבאה: הבחירות החדשות. לפעם יעמדו כנראה, זה מול זה ארי בעה גופים: גוש עבודה-גח"ל, רשימה של אנשי קיבוצים, ל"ע ו"יש". מ"יש" נשרו, בינתיים, חברי-הקיבוצים של מפ"ם ומיפלגת-העבודה, שהחליטו לי הקים רשימה נפרדת, מפני ש"יש" נראה להם שמאלי מדי. בקצה השני נשרו כמה ממקורבי מצפן, בגלל סיבה פשוטה. הגוף הרביעי אמנם נושא תווית מיפ" לגתית גלויה, אך אנשי ל"ע הכחישו כי אלה הם ראשי-ההתיבות של הליברלים-העצמאיים, בו במקום הדביק ההומור ה סטודנטי פירוש חדש לראשי-התיבות אלה: "לא עומד."

בינתיים ערך פוסט מורטס סקר על הצבעת הסטודנטים החיפאיים בבחירות הבאות לכנסת. 38% הסתייגו מכל המיפ" לגוש. 27.6% נתנו את קולם למיפלגת-העבודה, 4% למפ"ם, 15.6% לגח"ל ו 3.6% להעולם הזה-כוח חדש. ל"ע קיב" לה 2%, בעוד ע"מ, המרכז החופשי ו"יש" קיבלו רק 1% כל אחד. סטודנט אחד ויחי די הודיע שהיה מצביע בעד רשימה עד-תית של עדות-המזרח.

יוספלה טבנקין

אחיו של המשורר משה טבנקין ובנו של יצחק טבנקין האגדתי (בתמונה למעלה) בחברת אמו וגולדה מאיר. יוספלה, מפקד חטיבת "הראל" המפורסמת במלחמת השיחרור, הודח על-ידי הקיבוץ מתפקידו, גרם לפילוג חמור בין החברים — פילוג העשוי להסתיים, חוששים רבים, בהוצאתו והוצאת מצדדיו מהקיבוץ בו ניהל 7 שנים את מיפעל המתכת.

חושש מהתרחבות-יתר של המפעל. חברי הקיבוץ מודאגים מן המספר הרב של הפועלים השכירים — 70 איש — ומי גידול המחזור — שבעה מיליון לירות, מזה חצי מיליון דולאר יצוא. טבנקין לעור מת זאת, הבין כי לא ניתן כיום להצליח עם מפעל קטן, שאף להגדילו — וכך נוצרה ההתנגשות.

להד"ם, ענו המתנגדים. טבנקין מצטיין בכישרון למכור את עצמו, ויש לו יחסים ציבור טובים. בשיחות קיבוץ מסר נתונים לא נכונים על המפעל. הוא ניהל את הר מפעל מרחוק, מתל-אביב, לא ידע כלל מה קורה שם. כאשר היה בעיר, התגורר במלון הילטון, הביא קבלות על מאות לירות ארוחות ולינות בהילטון.

הסיכוך בין 470 חברי הקיבוץ לבין עשרת מנהלי המפעל, החריף — והפך לקרע הנראה כיום כאילו ניתן לאיחוי, ל-אחר שבשיחת קיבוץ סוערת לפני שלושה

הפקולטה לחקלאות, נקרא לנהל את המפ" על. אולם למרות זאת חשש הקיבוץ לגורל ההשקעות הרבות — החליט למכור את מחצית המפעל לחברת עובדים, כדי שתיתן כתף בניהול.

כך, נותרו טבנקין ואנשיו מחוץ למפעל, נמצאים עתה בריב עם הקיבוץ. סידור העבודה אינו יכול לשבצם בעבודה קביר עה אחרת. מה שמחריף את מצב הענייני נים: טבנקין עצמו בודק עתה את כדאיות רכישת מפעל המכונות אוטוקרט בסירת הכרמל — עבור קבוצת בעלי הון פרטי אותה הוא מייצג.

בשבת האחרונה אפשר היה למצוא אותו בחדרי משרדי מפעל פלדות, כשהוא עוסק בלימוד מאוני אוטוקרט. אולם להגיב על הפרשה סירב:

"אם לא דיברתי על ההדחות של ראשי הפלמ"ח במלחמת העצמאות — לא אדבר גם עכשיו."